

VASÁRNAP

ÁRA 1500 KORONA

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 29. szám.

Vasárnap, július 27.

Pénzszükség — hitelválság.

Bankjegyforgalmunk megközelíti a három billiót, ami szörnyű nagy pénzmennyiség. És mégis mindenki azon panaszkodik, hogy nincsen pénze. A gazdát már egészen kiszivattyúzta az adópolitika meg a kényszerkölcsön. Most jutna egy kis pénzhez az új termésért, de ez csak arra lesz elég, hogy fedezhesse az üzemi kiadásait. Mert azt már megtanulta a gazda, hogy nem jó vásárt csinálni, ha aratás után az egész termését piacra viszi. Ilyenkor a közvetítő kereskedelem igyekszik leszorítani a gabonaárakat, hogy olcsón vegye kézbe a termést s hónapok múltán drágán adhasson túl rajta. Most tehát csak egy kisebb része mozdul meg a kenyérgabonának; ami pénz ebből befolyik, azt elnyelik a folyó kiadások. Az adóterminusokból sem fogyunk ki soha. Az új termés ára tehát be van már táblázva alaposan, nem marad meg abból a jövő gazdasági évre szükséges forgó üzleti tőke sem, annál kevésbbé futja hasznos befektetésekre. Eszerint kölcsönpénz kell a gazdának, még pedig sok, igen sok.

De hát honnan vegye?

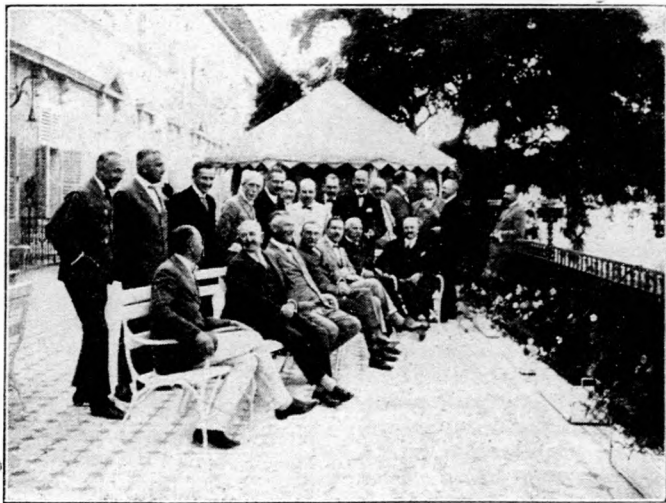
Az új Nemzeti Bank alapszabályszerűleg adhat ugyan hathónapos lejáratú váltóhitelt, de ezt a hitelt közvetlenül minél kevesebb nagygazda fogja élvezni; a hitelre szorulóknak többsége bankközvetítésre lesz utalva s ez a közvetítés már igen drága, 30—40 százalékos ka-

matú pénzt jelent, amit a gazda, akinek lássan fordul meg a pénze, nem bír meg. Hosszú lejáratú hitelről, mint amilyen a régi jelzálogkölcsön volt, egyelőre még csak nem is beszélhetünk.

Olcsóbbá válik a gazdahitel, ha a körzeti hitelszövetkezetek útján kapják, de ezek a körzeti szövetkezetek idáig még csak 15 milliárd korona kölcsönt tudtak nyújtani s aztán kifogytak a szuszából. Most megint 10 milliárdot kapnának, de csak akkor, ha a gazdák is ennek megfelelő értékű új üzletrészt jegyeznek, azaz felerészben ők maguk járulnak hozzá a körzeti szövetkezetek kifejlesztéséhez. Mondanunk sem kell, hogy ez a hitelösszeg a mezőgazdaság félfogára is alig elég.

A kisgazdák az Országos Központi Hitelszövetkezet révén juthatnak kölcsönökhöz, azonban ezt a hitelforrást is ugyancsak meg kellene duzzasztani, hogy kielégíthesse a jelentkező szükségleteket.

Teljesen hitelforrás nélkül állanak azok a földművesek, akik most kapnak földet a földreformtörvény útján. A törvény alapján földet még csak lehet kihasználni számukra s a vételár megállapítását is ki lehet tolni, de az évi haszonbérösszeget fizetni kell; ezenkívül vetőmagra és némi felszerelésre is szükség van. Végül a föld megmunkáltatásához is pénz kell, mert kezdetben igen sokan idegen fogatos munkára vannak utalva, ami pénzbe vagy robotba kerül. Honnan szerezzen most már a föld-

Csonkamagyarország főispánjai a miniszterelnöki palota erkélyén tartott értekezleten.

höz juttatott egy kis pénzt a meginduláshoz, vagy kihez folyamodják, ha önhibáján kívül megakad a fizetésekben? Erre a súlyos kérdésre nem tudunk feleletet adni. Az egyedülálló új parcellabirtokos vagy kishaszonbérlo helyzete tanácstalan, semmi-féle pénzügyi szervezet nem áll mögötte s nincs, aki feltartóztassa a bukását. Most akar létrehozni a földművelésügyi miniszter egy pénzügyi szervezetet, amely a régi birtokosok és a földhöz jutottak között a közvetítő szerepet vállalná s amely esetleg hitelművelési úton is nyújthatna bizonyos segítséget. Hanem ide megint csak pénz, még pedig sok pénz kell.

Hitelért kiabál az ipar és a kereskedelem is. Az egész magyar közgazdaság rákfenéje, hogy nincs tőke a termelő erők kifejlesztéséhez s ami kevés hitel rendelkezésre áll, az drágaságánál fogva tűrhetetlenül drágává teszi az életet.

Belső erőnköböl nem bírjuk kielégíteni hitel-szükségleteinket s minden reményünk az, hogy a külföldi állami kölcsön folytatásaként magán-tőke is jön be hozzánk a külföldről és ez kellő biztosítékok mellett jóval olcsóbb lesz a mai kölcsönöknél, tehát le fogja szállítani a kamatlábat. Úgy várjuk a külföldi tőkét, mint a szikkadt föld a termékenyítő esőt s a külföld érdeklődése azzal biztat, hogy várakozásunk nem alaptalan. A kormány a külföldi tőke bejövételének minden jogi akadályát elhárította s most már tőle telhetően arra kell ügyelnie, hogy az aranyeső oda folyjon le, ahol a legnagyobb szükség van rá és a nyereszkezés szennyvize helyett a munka harmatává váljék.

Budapest, július 26.

Munkakerülő segély. A szocialisták rendszeres napidíjat követelnek a szakszervezetek munkanélküli tagjainak. Ezt a csodabogarat jól ismerjük a Károlyi-forradalom idejéből. Akkor kezdtünk tönkremenni, mikor a Károlyi-kormány munkanélküli segélyt osztogatóit. Mikor látták az emberek, hogy az államtól rendes fizetést kap az, aki nem dolgozik, napról-napra szaporodott a munkanélküliek száma. A legtöbben szándékosan menekültek a munkától, hogy állami napidíjat kapjanak. Így lett a munkanélküli segélyből munkakerülő segély. Az állam jutalmazta a munkakerülést. Persze csak a városokban lakó munkakerülők kaptak ilyen segélyt. A fővárosban még hozzá ingyen húst is osztottak ki naponta az állam költségére azokból a vágómarhákból, melyeket a falvakban elrekkviráltak. A kommunisták egyenesen azzal érték el első sikereiket, hogy állandóan követelték a munkanélküli segély fölemelését. A kormány gyáván teljesítette követelésüket s nyomta a bankót lóhalálban. Pénzünk értéke megindult lefelé, esett-esett és a drágaság emelkedett. A nemzeti kormánynak öt nehéz esztendő után sikerült véghezvinnie a csodát: pénzünk újra megállt s ezzel megszűnt a drágulás. A szocialisták újra eljönnek a rothasztó munkanélküli segély követelésével. A dolgozó falusi nép nevében, mely soha sem kért, de nem is kapott munkanélküli segélyt, tiltakozunk ellene, hogy a kormány jutalmazza a munkakerülőket. Küldjék a munkanélküli szakszervezeti urakat vidékre, kapnak ott munkát eleget. Csak ne válogassanak;

ha a falusi ember tud kapálni és kubikolni, ők is megfoghatják a kapát, meg az ásót. Munkát szívesen adunk, de munkakerülőeknek egy fillért se.

*

Jön a tehénpárt. Két műkisgazda és pedig Óri-Szabó tiszteletes, meg Drózdí, a meggazdagodott nyugalmazott tanító új párt lobogóját teregetik ki. A somogyi falusi gazdák nagyon taláiban tehénpártnak nevezték el az új pártot. A tiszteletes képviselővel történt ugyanis, hogy leplezték, hogy két tehenét megfizettette a kezesény kisgazda-és földművespárttal, mikor oda belépett. Miután ő lett a vezére az új pártnak, a vele történt históriáról tehénpártnak hívják az új pártot. A két műkisgazda kisgazdább akar lenni nagyatádi Szabónál, sokorópátkai Szabónál, meg Patacsinál s el akarja hitetni a kisgazdákkal, hogy csak ők ketten védik meg igazán a kisgazdák érdekeit. Hogy Óri-Szabó tiszteletes úr meg tudja védeni a saját érdekeit, jól láttuk, mikor a Futurától ki tudott járni magának két éve olyan 1½ milliót, aminek ma 100 millió koronánál is több az értéke. De hogy a kisgazdák érdekeit meg tudja-e védeni, abban kételkedünk. Óri-Szabó úr hűséget esküdött nagyatádi Szabónak, mikor levélben Szíjj Bálintot biztatta, hogy pártot üssön nagyatádi Szabó ellen. A megbízhatóság ilyen ordító, hogy ne mondjuk bögg példája után, azt hisszük, joggal kételkedhetünk benne hogy csakugyan megvédi-e a tehenes pártvezér a kisgazdák érdekeit. Hiszen mindjárt az első lépésnél félre akarja őket vezetni. Azt hirdeti, hogy a földművelésügyi miniszter drágábban akarja adni a vagyonváltásföldet árát, mint a bíróság eddig adta. Hát ennek ép az ellenkezője áll, mert inkább határt szabott a kormány az ármegeállításnak, hogy a 30–34 korona kataszteri tiszta jövedelmű földeket sem lehet drágábban bére, vagy eladni, mint a 20–25 korona tiszta jövedelmű földeket. Egyébként pedig marad a haszonbér- és vételár megállapításoknál az eddigi bírói gyakorlat. Aki az első lépésnél rosszul vezet, az ne akarjon kisgazda-vezér lenni. Maradjon csak a tehén áránál. Úgy sem fog kötéllal sem olyan kisgazdát, aki tehénpárti akar lenni.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A régóta vajdó mezőgazdasági hitel ügyében ismét jelentős tanácskozások folytak, amely most már dűlőre fogja vinni ezt a nagyfontosságú kérdést. Bud János miniszter az OMGE, a mezőgazdasági kamarák és a körzeti hitelszövetkezetek képviselőivel tárgyalt hosszasan és megállapodás létesült arra, hogy a körzeti hitelszövetkezeteknek *huszonhat* milliárd korona hitelalapjuk lesz és a Magyar Nemzeti Bank ugyanilyen összeg erejéig fog a hitelszövetkezetek rendelkezésére állani. A kormány nagy figyelmet fordít arra, hogy a mezőgazdasági hitel olcsó legyen. Úgy értesülünk, hogy a kamatláb *tizenkét százalékos* lesz. A Nemzeti Bank főtanácsa egyébként a jövő héten foglalkozik a gazdáknak nyújtandó hitelek keretével és a hat hónapra adott gazdaváltók nagyságával. Természetesen ezzel egyidejűleg tárgyalások folynak a külföldi tőkék bevonása ügyében is, mert csak így lehet a hosszúléjratu hitel kérdését megoldani. Ennek érdekében a kormány máris megszüntette a háború kitörése óta érvényben volt árverési tilalmat.

A vagyonváltásföldek haszonbérének megállapítása ügyében az elmúlt héten a miniszterelnök elnökelete alatt értekezlet volt, amelyen részt vett Szabó István földművelésügyi, Korányi Frigyes báró pénzügyi, Pesthy Pál igazságügyi és Bud János miniszterek, Schandl Károly és Prónay György báró államtitkárok és Börcsök Andor, a Földbirtokrendező Biróság alelnöke. Az értekezleten minden függő

kérdésben megegyezés jött létre, úgy hogy a földreform-novella végrehajtási utasítása az elmúlt vasárnap megjelent a hivatalos lapban.

A munkanélküliség enyhítésének kérdését állandóan napirenden tartja a kormány. Erre a célra legcélszerűbbnek mutatkozik a közmunkák megindítása. A kormánynak azonban kötvé van a keze, mert az újjáépítési törvény értelmében tizenkét millió aranykoronát használhat fel a közmunkák céljaira. Ez az összeg mindenesetre olyan hatalmas, amellyel lényegesen lehet csökkenteni a munkanélküliséggel járó nyomort, mindamellett a kormány arra törekszik, hogy erre a célra még nagyobb összegeket teremtsen elő s így a közmunkákat nagyobb arányúvá tehesse. Az egyes minisztériumok most a munkaalkalmak létesítésére szükséges és alkalmas munkálatokat állítják össze, melyekre rövidlejáratú pályázatokat írnak ki.

Az újjáépítő törvények végrehajtását ellenőrző 33-as bizottság az elmúlt héten is tartott ülést, melyen a vadászjegyek és fegyverigazolványok illetékéről, az öröklési és ajándékozási illetékek kulcsának megállapításáról szóló rendelkezéseket tárgyalták le.

Almássy Lászlót, a Kisgazdapárt ügyvezető elnökét és Marschall Ferenc nemzetgyűlési képviselőt — mint ismeretes — a kormányzó az inségakció körül kifejtett munkásságukért dicső elismeréssel tüntette ki. A két képviselőnek a Kisgazdapárt rögtönzött értekezletén Vass István népjóléti miniszter nyújtotta át a polgári érdemrendet meleg szavak kíséretében.

+MEZŐGAZDASÁG+

Az abraktakarmányokról.

Írta: Windisch Rikárd dr. gazdasági akadémiai tanár.

Mindamaz iparágak, amelyek a «mezőgazdasági» jelzővel foglalkoznak össze, ezen elnevezést két okból viselik. Egyrészt, mert a mezőgazdaság állítja elő ezen iparágak nyersanyagait, másrészt pedig a mezőgazdaság értékesíti ezen iparágak melléktermékeit.

A mezőgazdasági iparágak közé sorolhatók a malom-, a cukor-, a keményítő-, a sör- és a szeszipar. De ugyanide vehetők a pálinkafőzőipar, a gyümölcsbor és a bor előállítása, nemkülönben az olajgyártás is.

Az előzőekben részletesen felsorolt iparágak melléktermékei a rostaaljak, a különféle korpák és takarmánylisztek, a répaszelet, a melász, a keményítőtörköly (keményítőtögyári pép vagy keményítőtögyári moslék), a malátacsira, a sörtörköly, az élesztőfelesleg. Továbbá a különféle törkölyök (alma-, körte-, szőlőtörköly) és moslékok (tengeri-, burgonyamoslék), az olajpogácsák (sonkolyok) és az ú. n. extrakciós lisztek.

Mindezen hulladékok több-kevesebb keményítőt vagy cukrot (takarmánylisztek, korpák, rostaaljak, melász) vagy olajat és fehérjeféléket (olajpogácsák, malátacsira, takarmány-élesztő) tartalmaznak. Vagy pedig fejrjeféléket, olajokat, zsirokat és szénhidrátokat.

Ezért felhasználhatók állatok etetésére, takarmányozásra. A kereskedelemben a felsoroltak «abraktakarmányok» néven szerepelnek és vásárolhatók. Egyesek majd mindig mindenütt beszerezhetők, másoknak viszont csak helyi jelentőségük van.

Az abraktakarmányok a gazdaságban előállított — természetű — takarmányoktól abban különböznek, hogy rendszerint sok szárazanyagot és ennek megfelelőleg kevés vizet tartalmaznak. Ezért nagyon tartalmasak és csekély tértérben nagy értéket képviselnek. A gazdaságban természetű takarmányok lédúsak — sok bennük a víz — csekély a szárazanyagtartalmuk. Ezért a tápláléanyagokból (teherje, zsír, szénhidrát) jóval kevesebb található bennök.

Egyik-másik gyári melléktermék is sok vizet tartalmaz. Ezért nem fizeti ki magát ezeknek távolabbi helyekre való

szállítása eredeti állapotukban. Azonfelül könnyen meg is romlanak, savanyodnak, penészesednek. Ilyenek a friss répafej és a répaszelet, a különböző moslékok s a törkölyök, a sörgyári élesztő. A felsoroltakat szállíthatóvá és tartóssá szárítás útján változtatják. A vízfelesleget szárítással távolítják el belőlük. Ily módon készülnek a szárított répaszelet, a szárított moslék, a szárított törköly és a szárított élesztő.

A kifogástalanul berendezett és vezetett gyárak szakszerűen készített tiszta, hamisítatlan s kifogástalan minőségű melléktermékeket — abraktakarmányokat — gyártanak. Találunk a kereskedelemben kevés gondtal, szakszerűtlenül készített abraktakarmányokat is. Sőt hamisítják is ezeket.

A gondatlanul készült, illetve hamisított abraktakarmányok nemcsak kevesebbet érők, de az állatokra nézne károsak is. Ezért a gazda érdeke, kifogástalan és hamisítatlan takarmányok vásárlása és feletetése.

A törvény nálunk védelemben részesíti az abraktakarmányokat. Még pedig az 1895. évi 46. t.-c. Az abraktakarmányok csak ezen törvény rendelkezései szerint hozhatók forgalomba.

Kecskemét városi múzeuma.

A törvény végrehajtási utasítása megadja a gazdának arra nézve a lehetőséget, hogy az abraktakarmányok vásárlásánál megóvhassa magát mindenféle károsodástól. Mindig az említett törvény végrehajtási utasításai szerint járjon el a gazda, amíg abraktakarmányokat vásárol. S ha így jár el, semmiféle hátrány, semmiféle kár érni nem fogja.

A m. kir. állateletani és takarmányozási kísérleti állomás (Budapest, II. ker., Kitaibel Pál-utca 4. sz.) minden takarmányozási kérdésben díjtalanul ad a gazdának tanácsot. Minden megkereséshez tessék válaszírást mellékelni. Nevezett állomás megfelelő díj ellenében szakszerűen megvizsgálja a gazdának szállított abraktakarmányokat és ezek értékéről véleményét mond.

Mindenféle más egyéb takarmányozási kérdésben is ajánlatos az említett állomás tanácsát kikérni. Takarmányadagok összeállítására vonatkozólag is ad az állomás szaktanácsokat.

Újabb — és kevésbé ismert — takarmányfeleslegeket szintén ajánlatos oda beküldeni és ezek értékéről tanácsot és szakvéleményt kérni. Az ilyen takarmányféléket csak az esetben szerezzük be és csak akkor használjuk fel ezeket, ha a takarmányozási kísérleti állomás kedvezően ítéli meg és használatukat ajánlja.

A Schadek Antal-féle epegyógyszappan és comedo arcvíz a legmegbízhatóbb szer pattanás, mitesser és tágpórus ellen. SZEPLŐ, májfolt és bőrszineződés ellen egyetlen szer a Pigment-kenőcs. A SZÉNSAVASFÖLD teltebbé, üdév, frissé teszi az arcot. Beszerezhető: Schadek Antal kozmetikai műtermékek, VII., Váci-u. 12. félemelet.

A házinyúltenyésztésről.

Irta: Winkler János.

Minálunk a gazdaközönségnek sajátságos ellenszenva van a házinyulak iránt, holott ezek valóságos gondviselés-szerű állatok és arra vannak hivatva, hogy a fogyasztó-közönséget hússal, prémmel és bőrrrel ellássák. A külföldi gazdák, nevezetesen a belgák, franciák, olaszok nagyon kedvelik a házinyúlhúst és ott oly népszerű a házinyúltenyésztés, hogy ha házat építenek, már számításba veszik a leendő lakóknak házinyúltenyésztését és minden lakáshoz építenek egy-két nyúlketrecet. Hogy minálunk a házinyúltenyésztés nem tudott elterjedni, ennek két oka van. Az egyik az, hogy főleg a gazdaközönség nem tudja, hogyan kell a házinyulak tartani. Nálunk istállóban és jászol alatt tartják a nyulat, ahol össze-vissza futkosnak fiatalok, öregek, bakok és nőtények. Hogy ilyen körülmények között rendszeres tenyésztés lehetetlen, az magától érthető, mert ilyen körülmények között vérfertőző rokontenyésztés folyik s ez egész természetes is, mert hiszen senkinek törődik vele, miként legyenek összeállítva a tenyészpárok és milyen korúak a fedezés alá kerülő nyulaink. Ennek az eredménye lett azután, hogy az ú. n. istállonyúl elcsenevésedet, betegségek iránt fogékony lett. Az ilyen gyenge állat húsa nem olyan ízletes, mint az erős, edzett állaté, azonkívül semmi esetre sem izléses olyan állatoknak a húsat enni, amelyek az istállóban a trágyában turkálnak, s amelyeknek a szőrén a leoléskor még érezni lehet az istállószagot. Ehhez járul még, hogy az istállóban rendszeresen beleveszik magukat a patkányok, amelyek szintén szeretik a nyúlhúst és apránként felfalják a piciny nyulakat. Így aztán lassacskán kipusztulnak az istállóból a házinyulak és a patkányok maradnak meg. Ilyenkor azután azt mondják az emberek, hogy a patkányok párosodnak a nyulakkal és úgy össze-vissza kereszteződnek, hogy végén a nyulakból is patkányok lesznek. Hát ez teljesen téves felfogás és azt lehet mondani, hogy közgazdasági szempontból vétkes az az ember, aki ilyen lehetetlen és tarthatatlan nézeteket vall és terjeszt.

A házinyulak nem az istállóban a jászol alatt kell tartani, hanem ketrecekben, minden anyaállatot külön-külön, a bakot is külön és ha az anyanyulat be akarjuk fedeztetni, akkor a bak ketrecébe kell beletenni, mert csak így lehet rendszeres, céltudatos tenyésztést fenntartani. Ilyen ketreceknek a készítése nem nagy dolog. Felhasználhatók erre mindenféle ládák. A berendezésük is igen egyszerű. Nem kell más, mint fiáztató helyiség, amely tulajdonképpen nem egyéb, mint egy kis kamra, ahol a nyúl megépítheti a fészket. A ketrec aljában rács van, hogy az ürülék ne halmozódjék fel és a nyúl esetleg a kicsinyeivel egyetemben ne gázoljon benne. Van azután a ketrecben etető-itató és ezzel kész az egész berendezés. A fiatal nyulakat addig lehet együtt tartani, míg az ivarérettség ideje nem közeledik, mert különben nem lehet majd a tenyésztést ellenőrizni. Ilyenkor a bakokat elkülönítjük a nőtényektől és amennyiben továbbtenyésztésre használjuk, külön-külön szintén ketrecekbe zárjuk.

Nem szükséges okvetlenül drága fajtaakat tenyészteni. Meghálálja az istállonyúl is ezt a gondozást. De ha már rájöttünk a nyúl gazdasági értékére, akkor sokkal jobb lesz értékesebb tenyészállatokat tartani. Így pl. az ezüstnyulak gyönyörű szép állatok. Húsuk kitünő, vetekszik a baromfi-hússal, hófehér és igen ízletes. A prémjük és bőruk kitünően felhasználható. Számítalan prém- és bőrrév van nálunk forgalomban, amely házinyulaknak a prémjéből és bőrből készült. Hogy a mai nehéz közlelmzési viszonyok között mit jelent hústermelés szempontjából a házinyúl, a következő adatokkal igazoljuk: ha egy nyúlanya évente csak négyszer fiadzik és csak ötöt hoz a világra, akkor 20—25 kis nyúlra lehet számítani, tehát két anyanyúllal minden vasárnapra biztosíthatjuk magunknak a kitünő peccenyét.

Aki ad valamit fogai szépségére és hogy a szája illatos legyen, Amor fogkrémet használjon. Gyár: Pán Laboratórium IV., Régi posta utca 2. sz. Budapest.

Tarlónövények. A **tarlórépát** augusztusban vetik. Egy hold bevetésére szórva 2—3 kg., sorba 1,5 kg. mag kell. Sorbavetés célsezerűbb, mert ez esetben géppel kapálható. A sortávolság 40—50 cm. legyen, növénytávolság 30 cm. A mag takarása 1,5—2 cm.-nél ne legyen vastagabb. Ápolása 2—3-szori kapálásban áll, mely fogatos erővel eszközölhető. A **mohar** a gabona learatása után azonnal vetendő 11—13 cm. sortávolságra, mikor is kat. holdankint 15—25 liter mag elegendő. A magot csak 1—2 cm.-nyire kell alátakarni. Kikelés után a boronálás kérgesedő talajon hasznára válik. 70—80 nap múlva kaszálható. A **mustár** vetőmagszükséglete sorvetésnél 12—15 liter. Miután igen gyorsan fejlődik, a vetés után 6—7 hét múlva már kaszálható. A **pohánka**, mint tarlónövény júniusban és augusztus elején vethető. Sorba vetendő (18—20 cm. sortávolságra), mikor is egy kat. holdra 50—60 liter vetőmag lesz szükséges. Két-három hónap alatt teljesen kifejlik úgy, hogy októberben már aratható is. Magva nagyon egyenlőtlenül érlik; mikor az első virágok magvai barnulni kezdenek, el kell kezdeni az aratást.

Az ozorai uradalomban termelt kenderkóró.

Sárga érésben kell aratni a gabonát. Az idén is bebizonyult, hogy gazdáink egy része a gabonafélék aratásával következetesen megkülönbözteti. A teljes érésben még csak az alsó levelek és a szár töve sárgák, a középső levelek sárgafoltosak, a felsők és a kalászkák zöldek; a szemekből zúzás útján tápszerű nedv préselhető ki, mi a viznek és a még kevés bevándorolt keményítőszemcsének keveréke. Sárgaérésben már a szár és levelek sárgák, a szár szívós, de a levelek már törékenyek. A magvak is kezdenek sárgulni; ha zúzzuk őket, akkor már vajkeménységű fehér pép ömlik ki belőlük. A csira is befejezte növekedését. Ekkor elérkezett az aratás ideje. Tovább várni felesleges, sőt veszélyes. Felesleges, mert ezentúl már a gyökérből semmiféle értékes anyag nem vándorol a szemekbe, hanem a «teljes» és «túlérésben» már csak a szalmának és a magvaknak víztartalma csökkenik fokozatosan. Ez pedig bekövetkeztetik a kepében épűgy, mint a lábón álló gabonában. De veszélyes is a további várakozás, mert pár nap elég ahhoz, hogy a gabona túlerjen és akkor elkezdnek a magvak hullani a kalászkából. Így veszendőbe mennek a legkorábban érő, leg súlyosabb, legértékesebb szemek. A késői aratás tehát mennyiségileg és minőségileg nagy kárára van a gazdának.

Az ozorai uradalomban termelt kenderkóró. (Képpel.) Sokan azt hiszik, hogy a kender csak a Bácskában termelhető haszonnal. Hogy ez tévedés és hogy gondos talajműveléssel és trágyázással a kender a Dunántúlon is megterem, azt a Gyérey Richárd ozorai uradalmában felvett s itt közzétett ígéret igazolja. Eredeti olasz magból kelt. Megnőtt 300—380 cm.-re és $1/2-1$ cm. átmérőjű szarát adott;

A cséplőgép jelentősége. A csépléssel a magyar kisgazdák még nem veszik igénybe a legjobb cséplőeszközt: a géperővel hajtott — közönségesen «cséplőgép» neve alatt emlegetett — cséplőszekrényeket. Még a dunántúli községekben is a kézi hajtású és a járgányos cséplődobok berregnek. Mit szóljunk a keleti megyékről, hol még a tanyákon a lovakkal és szekerekkel való nyomtatás dívik. Már pedig így a munka lassú, időt rabló s ami a fő — tökéletlen. A nyomtatás és az egyszerű dobbal való cséplés után még a szelelőrostával, triórral stb. való hosszas munkára van szükség. A cséplőszekrény ellenben a verődobon kívül a rázók, triórrók és rosták egész sorát tartalmazza s így a gabona aránylag tisztán, sőt osztályozva folyik a zsákokba, a szalma és tőrek pedig elkülönítve rázódnak ki a gépből. A nyomtatás és az egyszerű dob nagyon tökéletlenül veri ki a szemeket a kalászból. Már pedig minden szem, mely a szalmában és tőrekben marad, rendszerint veszteség a gazdára, mert vagy a tőrekkel tetején kicsirázik vagy a behordáskor a földre hullik; így még azzal se vigasztalhatja magát a gazda, hogy a tőreket fogyasztó állatai fogják hasznukra fordítani. A cséplőszekrény igénybevétele ellen nem lehet felhozni azt, hogy munkája drágább, mert amennyivel több a költség a szénre (benzinre), olajra stb., annnyival gyorsabban és tökéletesebben dolgozik. Az már tény, hogy a nagy és bonyolult szerkezetű gép drága. De ha az egész falu vagy 10—12 gazda szövetkezve vásárol egy cséplőgépet, akkor egy-egyre csak akkora összeg esik, melyet egy kisgazda is elbírná. Sajátjuk elcséplése mellett részes cséplés útján így még jelentékeny üzleti haszonra is számíthatnak.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Hol kapható nemesített német sertés? (Dr. B. I. Kerekaija pa.) — **Felelet.** Nemesített német sertések tenyésztésével hazánkban a kisbéri m. kir. áll. ménesbirtok, a Magyar-német Mezőgazdasági Részvénytársaság (Balatonszársz, Somogy megye) és a Magyar Állattenyésztő Részvénytársaság (Zala-szentgrót, Zala megye) foglalkoznak. Kisbérien jelenleg csak növendék-kanok kaphatók. Talán a másik tenyészetek emsékét is adnak el.

Kérdés. Rétre és legelőre milyen műtrágya használható? (Előfizető.) — **Felelet.** Közölje velünk a rétet és legelő talajának részletes leírását, akkor készséggel adunk kérdésre felvilágosítást.

Kérdés. 1. Lehet-e 19 éves leánygyermekét nagykorosítani? 2. Peremet már $3/4$ éve megnyertem, ügyvédem a követelést nem hajítja be. Mit tehetek? (Piri.) — **Felelet.** 1. A leánygyermek is nagykorosítható gyámjának és legközelebbi hozzátartozóinak meghatalmazása utáni esetben, ha ügyének önálló vitelére eléggé érett. 2. Ha nincs megelőlegevő ügyvédjével, vonja meg tőle a megbízását és adja át ügyét egy másiknak.

Kérdés. 1. Még 1913. év folyamán vettünk fölben földet egy parcellázás során 300 forint vételárért 50 éves törlesztésre. Írásbeli szerződést nem kaptunk s az eladó megbizottja ílyet nem is akar kiállítani, hanem mindig nagyobb és nagyobb összegekért vételár fejében. Ragaszkodhatunk-e a megvett parcellákhoz? (m. K. L.) — **Felelet.** Ha az eladó a szerződést nem akarja kiadni, úgy bírói úton kényszeríthetik telekkönyvi átíratásra alkalmas okirat kiállítására. Majd ebben a perben fog határozni a bíróság, hogy milyen értékben kötelesek a vevők a lejárt és lejárandó részleteket megfizetni.

Kérdés. 1. 1923 novemberben adtam kölcsön 12.000 koronát, követhetem-e valorizálva? 2. 1921 augusztusban lettem 15.000 korona óvadékos, valorizálva követhetem-e vissza? (Egy bizományos.) — **Felelet.** 1. A kölcsönt csak úgy követheti valorizálva, ha az adós a lejáratkor nem fizette vissza és késedelme szándékos vagy bűnös volt. Egyébként csak 12.000 koronát köteles visszafizetni. 2. Az óvadék fejében adott 15.000 korona nem valorizálható.

Kérdés. 1. Hat elemi végzetem és erdészeti szakiskolába öhajtok belépni, megfelelek-e a képesítem? 2. Erdészeti szakkönyvek hol szerzethetők be? (Egy előfizető.) — **Felelet.** 1. A tatai m. kir. erdőőri szakiskolához a felvételi kellék hat elemi elvégzése, megfelelő életkor és erős testalkat. A tanfolyam két évig tart. Bővebb felvilágosítást a felvételre vonatkozólag készséggel ad a nevezett iskola igazgatósága. A tanfolyam magánúton nem végezhető el. 2. Erdészeti szakkönyvek beszerezhetők lapunk kiadóhivatala útján is, ha közli velünk azt, hogy minő könyveket öhajjt vásárolni.

Kérdés. Hármunknak 115 hold földünk van, szeretnénk gazdasági természetben, azonban egy hitbizománynak a földje beékelődik a miénkbe úgy, hogy e beékelődés miatt nem tudjuk megosztani. Kényszeríthetjük-e a hitbizománnyal birtokot, a földünk közé eső parcellájának eladására? (A. M. Nagykálló.) — **Felelet.** Minthogy elegendő fölünk van, a földreformeljárás keretében a kérdéses ingatlanrészre igényt nem tarthatunk. A hitbizománnyal az eladásra nem kényszeríthetjük. Csak békés úton lehet a hitbizománnyal birtokossal megegyezni akként, hogy megfelelő minőségű és mennyiségű területet adnak neki csere útján birtokuk kikerekítése végett.

Kérdés. Van-e méhészettel foglalkozó folyóirat? Hol van a szerkesztősége? Méhészeti eszközök hol szerzethetők be? (Nagyfalvai előfizető.) — **Felelet.** A «Méhészeti» szerkesztősége Budapest, IX., Üllői-út 25. I. Méhészeti eszközök beszerezhetők az Országos Magyar Méhészeti Egyesület útján (Budapest, IX., Üllői-út 25.).

Kérdés. 1. Emdeni lúd hol szerzethető? 2. Gyümölcsfáimról a különböző kártékony rovarokat mivel irthatom ki? (Ifj. É. Béla.) — **Felelet.** 1. Emdeni lúd beszerezhető Bogyay Elemér kiváló baromfi-tenyésztésében, Sárospatak. 2. Megnevezve a kártékony rovar, vagy ha nem ismeri azt, akkor egy-két példányt küldjön be a Rovartani állomáshoz (Budapest, II., Kitaibel Pál-utca 3.), ahonnan készséggel adnak a kérdésre felvilágosítást.

Kérdés. Német gégyáraknak kik Budapestben a képviselői? (K. J.) — **Felelet.** Meltóztassék kérdésével a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségéhez (Budapest, V., Zrínyi-utca 1.) fordulni.

Kérdés. Négyen vagyunk testvérek, közösen rendeltünk egy sírkövet nagyanyánk sírjára, hármán a reánk eső vételárát kifizettük, negyedik testvérünk fizetési kötelezettségének eleget nem tett, a sírkövet így nem kaptuk meg. Mit tehetünk? (R. I. Méh-kút.) — **Felelet.** Fizessék ki testvérük helyett az ő reá eső vételárát is, ez esetben a sírkövet megkaphják és pereljék be testvérüket a kifizetett összegért.

Kérdés. 1. Amerikában 1922. évben kapott affidavit alapján kaphatok-e útlevelet? 2. Az érempótdíjakat kapják-e a tulajdonosok és ha igen, hol kérhetik? (Egy hű olvasó, Balatonbényén.) — **Felelet.** 1. A kérdéses affidavit már nem használható. 2. Az érempótdíj jár minden éremtulajdonosnak, de egyelőre nem fizetik ki. A járási síkhelyen levő népgondozó kirendeltséghez forduljon érme ügyében.

Kérdés. Hol van a Magyarországi Turán-Szövetség? (??) — **Felelet.** Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 14. szám.

Kérdés. Részben saját birtokomon termelt, részben napszámmal keresett és megtakarított tűzfűzfőből egy ölet eladtam. Most ezután forgalmi adót és bírságot követelnek tőlem. Jogos-e ez az eljárás? (R. J.) — **Felelet.** Miután a pontos tényállás leveléből nem tűnik ki, csak annyit közölhetünk, hogy ezt a kérdést a következő elvek szerint kell elbírálni: Ha erdőgazdasága van, akkor a faeladás forgalmiadóköteles; ha pedig, mondjuk, állott a kertjében két fája, amit kivágott és eladott, akkor a faeladás forgalmiadómentes. A napszámmal keresett és megtakarított fájából történt eladás, véleményünk szerint forgalmiadómentes. A terhére kivetett forgalmiadót és bírságot tehát a fenti elvek szerint felebbezze meg a pénzügyigazgatóságnál, amelynek határozata ellen további panasszal élhet a közigazgatási bírósághoz.

Kérdés. Fogfájás ellen mit használjak? — **Felelet.** Olvassa el június 15-iki (23.) számunkban közölt tanácsunkat.

Kérdés. Budapestben szeretném felülvizsgáltatni rokkantságomat. Emiatt hová forduljak? (Ifj. Cz. J. Vászárosdomb.) — **Felelet.** Kérvenyezze a népjóléti és munkügyi miniszter úrtól. Ha el is rendelik Budapestben való felülvizsgálását, annak sem lesz más eredménye, mint a vidékének. Ezért helyesebb, ha a járási síkhelyen levő Népgondozó Kirendeltségnél kérelmezi rokkantsági fokának újabb megállapítását.

Kérdés. Nagybő mennyiségű mult évi bab (nem takarmánybab) áll rendelkezésemre. Etethető-e ez marhával és sertéssel? (V. K.) — **Felelet.** A bab összetétele s tápértéke körülbelül a borsóval egyezik meg s főbeesett nagy fehérjetartalma képezi, leginkább növendékállatokkal tanácsos etetni, mert azok nagyobb hasznát veszik, mint a kifejlett hízók. A marha s a sertés különben szívesen eszik, de csak mérsékelt mennyiségben. Ha olyan sertéseket hizal, melyek még nem fejezték be növekedésüket, pl. egyéves mongolicákat, akkor 100 kg. élősúlyra $1/2-1$ kg. paszulyt s $2-2\frac{1}{2}$ kg. tengeridarárt számítva, jobb eredményt fog elérni, mintha csak $3/2$ kg. tengeridarárt etetne. Ha azonban hízói már teljesen ki vannak fejlődve, akkor inkább növendékmarháknak és süldőknek adnánk a paszulyt, 100 kg. élősúlyra azonban csak $1/2$ kg.-ot naponta.

Papi szabó! Szóvik József reverenda- és cimadakéztető: Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon József 61—24.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Almássy László és Marschall Ferenc különletése.

Almássy László, a Kisgazdapárt ügyvezető alelnöke és Marschall Ferenc nemzetgyűlési képviselő a rokkantügy körül kifejtett eredményes munkásságukért kormányzói elismerésben részesültek. Az erről szóló oklevelet és az érdemrendet a mult csütörtökön adták át a kiüntetett politikusoknak a Kisgazdapárt összejövetelén.

Rendelet a vadászjegyek és fegyverigazolványok illetékéről.

A pénzügyminiszter a vadászjegyek és fegyverigazolványok illetékéről rendeletet adott ki, amely szerint az egész vadászati évre kiállított vadászjegy illetéke 24 aranykorona, a 30 napnál nem hosszabb időtartamra kiállított vadászjegy 5 aranykorona, a vadászcseledek és egyéb alkalmazottak részére az egész vadászati évre kiállított vadászjegy 2 aranykorona. Aki vadászjegyet vált, a saját birtokában vagy használatában lévő minden vadász-fegyver után 5 aranykorona illetéket köteles leróni.

Megszűnt az őrlési adó.

A hivatalos lapban már megjelent a pénzügyminiszter rendelete az *őrlési adó megszüntetéséről és a malmoknak forgalmi adóval való megadóztatásáról*. A rendelet értelmében mindenki, aki gabonaművek, vagy egyéb termények őrlésével, vagy darálásával foglalkozik, általános forgalmi adót tartozik fizetni. Az adók alapja az őrlési termékek eladásából származó nyersbevétel. Ha a szállított árak ellenértéke terményben folyik be, akkor a termény értéke a forgalmi adó alapja. A malomtulajdonosok saját malmukban, saját házi, vagy gazdasági szükségleteikre végzett munkateljesítés után is tartoznak forgalmi adót fizetni. Vámörlésnek a rendelet csak azt tekinti, ha az őrlőtő fél a saját gabonáját a malomban feldolgoztatja és az abból származó összes őrléményeket kizárólag saját háztartásában, vagy mezőgazdaságában használja fel, *ez mentes a forgalmi adó alól*, minden egyéb őrlés kereskedelmi őrlésnek minősül.

Lovak engedély nélkül szállíthatók külföldre.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amellyel megszünteti a lókvitelti illetéket, vagyis bármiféle *ló kvitelti illeték fizetésének kötelezettsége nélkül szállítható ki külföldre*.

Svájci tenyészbikákat vásároljon a gazdaközönség.

Ismeretes, hogy a mult évi búzakivitel alkalmával a magyar kormány kötelezettséget vállalt nagyobb számú tenyészszarvasmarhának Svájcban leendő behozatalára. Az ország pénzügyi helyzete, főleg a szanalás során készített költségvetés azonban nem engedi meg, hogy az állam ráfizetés mellett svájci marhákat hozzon be az országba. Mivel azonban az országnak nagy érdekei fűződnek ahhoz, hogy a mindenkor előzékeny Svájccal szemben a vállalt kötelezettség betartassék, a magyar kormány nagy súlyt helyez arra, hogy állami hozzájárulás és közreműködés nélkül is behozassék a kikötött számú svájci marha. Ezért erre a földművelésügyi minisztérium felhívja a gazdák figyelmét és arra kéri, hogy *svájci tenyészmarhaszükségletüket saját hatáskörükben, lehetőleg még a folyó évben fedezzék és ne várjanak az állami behozatalra*. A Svájcban vásárolni óhajtó magyar gazdákat a földművelésügyi minisztérium minden irányban készséggel hajlandó támogatni és a bevásárláshoz szükséges svájci frankokat az igénybevételekor jegyzett hivatalos árfolyamon — a devizaközpontra befizetendő magyar koronák ellenében — rendelkezésükre bocsátja. A frankigénylést a földművelésügyi minisztériumban kell bejelenteni, amely arra is kéri a magyar gazdákat, hogy a Svájcban tervezett, vagy megtörtént marhavásárlásokat az állam érdekében hozzák tudomására. A szimentáli tenyészbikák vásárlására a legkedvezőbb alkalom az augusztus 31-én és szeptember 1-én tartandó Bery Ostermüdingeni bikavásár lesz.

Megjelent a bortörvény végrehajtási utasítása.

A hivatalos lap egyik mult heti száma közli a bortörvény végrehajtási utasítását, melyet a gazdatársadalom örömmel üdvözöl, mert az utasítás intézkedései végre lehetővé teszik a külföldön való értékesítést és legalább részben segítenek a válságba jutott bortermelésen. A rendelet részletes intézkedéseket tartalmaz a kezelésről, a bor és melléktermékek forgalmáról, a must ipari feldolgozásáról, a must és bor javításáról, a különböző borvidékek borairól, a raktározásról, a büntető rendelkezésről stb.

Felvétel pincemesteri tanfolyamra.

A földművelésügyi miniszter az egy évig tartó *budafoki pincemesteri tanfolyamra* való felvételre pályázati hirdetményt tett közzé. Felvehetőek olyanok, akik kéteves tanfolyamú szőlészeti és borászati szakiskolát végeztek. Pályázati határidő augusztus 10-ike. Bővebb felvilágosítással szolgál a tanfolyam igazgatósága Budafokon.

Tejüzemvezetői tanfolyam és vizsgák.

A legközelebbi tejüzemvezetői tanfolyam a budapesti állatorvosi főiskolai tejhigiéniai laboratóriumában szeptember hó 9-én veszi kezdetét és szeptember hó 13-ig tart. A tanfolyam befejezése után szeptember hó 14-én pedig megkezdődnek a vizsgák. Ezen a vizsgán csak a tejgyűjtő és főlőző állomások vezetésére szerethető meg a képesítés.

Pamoor lord nyilatkozata Magyarországról.

Pamoor lord, az angol titkos tanács lordelnöke, az angol kormány tagja és Nagybritannia képviselője a Nemzetek Szövetségében, a magyar kölcsönnek sikeres londoni jegyzése alkalmából a következőképpen nyilatkozott: A nemzetek Szövetségének terve szerint kiadott *magyar kölcsön minden tekintetben teljes és tökéletes sikert aratott*. Smith főbiztosnak a nemzetek szövetsége elé terjesztett jelentését a legnagyobb mértékben kielégítőnek találtuk. Bebizonyult, hogy a magyar nemzet kész minden lehető áldozat meghozatalára, hogy gazdasági helyzetét megjavítsa. Hatalmas erőfeszítéssel önérejből is alátámasztja a Nemzetek Szövetsége nyújtotta segítséget. A Nemzetek Szövetségében helyet foglaló nemzeteket az az őszinte kívánság hatja át, hogy *Magyarországot visszavezessék a népek családjába*. A Nemzetek Szövetsége egész befolyását abban az irányban fogja érvényesíteni, hogy *Magyarország ellen irányuló esetleges támadásokat megakadályozzon és minden kísérletet, amely Magyarország jogait csorbítani vagy helyzetét megrontani akarná, meghússítson*. A Nemzetek Szövetsége felismerte, hogy *érdeke Magyarország talpraállása*.

Az oláh külügyminiszter Magyarország és Románia viszonyairól. A kisántant prágai értekezlete után a cseh, a szerb és az oláh külügyminiszter nyilatkozott az újságírók előtt. Az oláh külügyminiszter nyilatkozata szerint Románia Oroszországban olyan államot lát, amely a román határokat nem akarja elismerni. Amíg ez a kérdés nem tisztázódik, addig Oroszország elismerésével nem is foglalkozhatnak. Ha Magyarország ragaszkodik a békeszerződés szelleméhez, úgy készek vele politikai és gazdasági vonatkozásokban együtt dolgozni. Nekünk — úgymond — közös gazdasági érdekeink vannak s minden okunk megvan arra, hogy ezeket kibontakozáshoz vezessük. Az utóbbi időben Magyarországhoz való viszonyunk észrevehetően javult s reméljük, hogy ez meg is marad.

Uj járási beosztás Pestmegyében. Többen panaszták Pest vármegye közgyűlésén, hogy különösen közlekedési szempontból nem felel meg több község járási beosztása. Az alispán rendelkezésére a járási beosztásban változtatásokat eszközölnék. Augusztus elsejétől kezdve a váci járásból Pestújhely, a gödöllői járásból Rákoshegy, Rákosszentmihály és Sashalom, a pomázi járásból pedig Pesthidegkút a budapesti központi járáshoz kerül. A dunavecsei járásból Dab és Dömsöd községeket a ráckevei járásba, Tást pedig a kúnszentmiklósi járásba osztják. Ugyanekkor a kúnszentmiklósi járásból Pahi és Csengöd a kiskőrösi járáshoz, a kiskőrösi járásból pedig Hajós a kalocsai járáshoz kerül.

Pályázat közsegleírások készítésére. Szeptember 15-én jár le az Országos Faluszövetség pályázata, amely egymillió korona első díjat s több arany-, ezüstérmét és oklevelet tűzött ki oly rövid, tömör közsegleírások legjobbjainak jutalmazására, amelyek valamely falu múltját, mai kulturális, társadalmi, gazdasági viszonyait s jövőbeli fejlesztésének tennivalóit ismertetik. Ezeket a szövetség kinyomatja és széles körben terjeszteni fogja. A közseglemonográfia összeállítását megkönnyítő vezérfonalat díjtalanul küld a pályázónak a Faluszövetség.

Őskori lelet egy pusztán. A marcali járásbeli *Szöke-pusztán* a napokban földforgatás alkalmával igen érdekes és nagyértékű őskori leletet találtak, amely egy *teknőalakúlag kivájt nagyobb kőből és egy gömbölyded másik kőből áll.* Ez a közszerzám valószínűleg a *gabonaművek megtörésére szolgált* még abban az időben, amikor kézidaráló nem volt a primitív őrlés elvégzésére. Az érdekes lelet méltó tárgya lehet a szaktudósok érdeklődésének.

Mi pusztult el a biai járásban? A «Falú» Országos Földmives Szövetség országos gyűjtést indított a vihar által sújtott *Bia, Páty és Torbágy* községek károsultjainak felsegélyezése érdekében. Ebből a célból felhívással fordult Magyarország lakosaihoz, a községek és városok előjáróságai útján, amelyben felszólítja őket, hogy járuljanak hozzá a segélyezési akció sikeréhez. A felhíváshoz a «Falú»-Szövetség csatolta azokat az adatokat, amelyek a három községben hivatalosan megállapított pusztulást tartalmazzák. A három község *1350 lakóháza közül 550-et döntött össze vagy lett lakhatatlanná a vihar* s ezzel a lakosság negyven százaléka vált hájleltalanná. A viharnak emberélet is esett áldozatul: *Öt halott és hetven súlyosan sebesült emberen kívül is sokan sérültek meg könnyebben.* Elpusztított a vihar 23.000 gyümölcsfát, tönkretette a szőlőket és vetéseket, úgy, hogy a *községek lakosai csaknem mindenüket elvesztették.* Hozzávetőleg *nyolctíz milliárd értékű vagyont pusztult el a három községben.*

Hadiárvak bőripari szakképzése. A hadiárvak váci magyar királyi állami bőripari szakiskolájában még néhány üres hely áll rendelkezésre, melyeken a népjóléti miniszter olyan fiúhadiárvákat (esetleg hadirokkant gyermekeit) kíván elhelyezni, akik életük 12. évét már betöltötték s legalább hat elemi vagy két középiskolai osztályt jó eredménnyel elvégezték. A szakiskola három évfolyamát sikeresen elvégzett növendékek végbizonyítványt kapnak, mely őket az illető iparban (cipész, szíjgyártó vagy díszműves) munkakönyv váltására és már egyévi segédi gyakorlat után ipari igazolvány váltására s a mesteri vizsga letételére jogosítja. A pályázati kérelmüket augusztus 15-ig kivételesen a szakiskola igazgatóságához is benyújthatók, amely azokat a népjóléti miniszterhez fogja beterjeszteni, igazolni kell a hadiárvaminőséget, családi viszonyokat (testvérek számát stb.), szegénységet és az iskolai előmenetelt.

Hatezer dollár a Faluszövetségnek. A Faluszövetség a Newyorknak székelt nemzetközi egészségügyi hivataltól a mostani költségvetési évre *6000 dollár segélyt kapott.* Ha a szövetség kulturprogramját megvalósítja, az említett amerikai szervezet, mint egy közigazgatási szaklap jelenti, a következő négy évre is kilátásba helyezett nagyobb segélyt.

Hat mánya búza — jeligéért. A *Ceglédi Ipartestületi Dalkar* választmánya másodsorú kénytelen pályázatot hirdetni, mert az első meddő maradt. A jelige magyaros, eredeti, hatásos, rövid és dalszerű legyen, 16—32 szótagnál többől nem állhat. *Dicsőitse a dalt, lelkesítsen a hazaszeretetre.* A pályadíj hat métermáza búza értéke, melyet a bírálóbizottság (főiskolai okleveles szakértők) döntése után ad ki a választmány a legjobb műnek. Pályázati határidő augusztus 2. A pályaművek idegen kézzel írva s jelmonddal ellátva az egyesület ügyvezetőjének, *Banada Pálnak* (Cegléd, Cukor-u. 18.) küldendő.

Tek. Eclésia Harangművek R.-T. igazgatóságának, Budapest. A szépen mintázott s átható bűgású harangok teljesen felszerelve immár tornyunkban függnek. Mikor megszólalnak, zeneőrt fülemnek úgy tetszik, nagyon igaza van Byronnak, mikor ezt mondja: ... mindenütt hall az én fülem zenét: a nádsusogásban; a szélben, mikor az erdő beszél, hol morajlik a patak ... Ám, ha az estvén imára csendül a harang, tudom, hogy e porvilág szférák zenéjének visszhangja csak. Teljes megelégedésünket fejezzük ki munkájuk felett. Győrszemere, 1824 július 14. Tisztelettel *Jakab János*, s. k., ref. lelkész

Könyves Tóth Kálmán meghalt. A magyar református egyház egyik patriárkális alakja, *Könyves Tóth Kálmán* szerdán reggel 78 éves korában Debrecenben elhunyt. *Könyves Tóth Kálmán* református lelkész több mint fél évszázadon keresztül nemcsak mint lelkész, de mint költő és író is feledhetetlen érdemeket szerzett. Személyes jóbarátja volt Tompa Mihálynak, akivel sokáig állandó levelezésben állott. Barátságát Pósa Lajoshoz és Mikszáth Kálmánhoz is. Az elhunytat a debreceni református egyház temettette el. Temetését pénteken délelőtt volt óriási részvét mellet.

Istengyalázásért egy évi börtön. A budapesti büntetőtörvényszék most tárgyalta *Jankovich Béla* adóhivatali rapidíjas ügyét, aki a múlt év őszén egyik budai korcsmában borozgatás közben ezeket mondotta: «Le fogom dönteni a Gellért-szobrot, mert én pogány magyar vagyok. Ebben a rothadt országban nincsenek már gerinces férfiak, de én az vagyok és az leszek.» A jelenlévők csúfítási próbálták *Jankovichot*, aki azonban tovább verdeste mellett, kijelentvén, hogy fel fogja feszíteni még egyszer Jézus Krisztust. A tárgyaláson a vádlott részegséggel védekezett. A bíróság bűnösnek mondotta ki *Jankovich Bélát* istengyalázás büntetéseben, valamint a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett vétségben, ezért egy évi börtönre és kétszázezer korona pénzbüntetésre ítélte el.

Műkedvelő előadás Kisfaludon.

A Kisfaludi (Sopronn.) iparosok olvasó- és önképző körének tagjai nagy sikerrel adták elő az «Amit az erdő mesél» című népszínművet. A darab háromszor került színpadra. A tiszta jóvedelmet a kör céljaira fordították. Az előadást Szijj Dezső tanító rendezte. (A képen az alsó sor közepén foglal helyet.)

Jelentkezzenek az Amerikából visszavándorlottak. A belügyminisztérium kivándorlási bizottsága felkérte a magyar kivándorlókat és visszavándorlókat védő irodát, hogy az Egyesült-Államból a háború óta visszatért magyar állampolgárokat igyekezzenek összejárni. Az iroda tehát felkéri a háború után visszavándorlottakat, hogy az irodában (VIII., Fiumei-, volt Köztemető-út 4.) jelentkezni szíveskedjenek, hogy az általuk bementdott adatok alapján a szükséges kimutatás elkészíthető legyen.

A földkörüli repülők Budapestén. Az amerikai Kaliforniából elindult amerikai repülők, akik tudvalevőleg a föld körülröpülésére vállalkoztak, az elmúlt vasárnap délelben érkeztek meg Budapestre s itt a mátyásföldi repülőtéren leszállottak. Nagy tömeg várta a három repülőgépet, amelyekből fűrgőn bujtak ki vakmerő utasaik, akik valamennyien amerikai hadseregbeli tiszték. A repülők vezetője, *Owl Smith* légügyi kapitány, elmondta, hogy földkörüli útjuknak eddig már kétharmadrészt megtették s biznak, hogy a hátralevő nehéz részt, az Atlanti-óceán átrepülését is baj nélkül teszik meg. A földkörüli repülőket a repülőtéren megvendégelték. Alig időztek fél órát az asztalnál, aztán visszabujtak gépmadaraikba és negyed kettőkor ismét a levegőbe emelkedtek s pár perc múlva Bécs irányában eltűntek az ég messzeségében.

A pajkos gyermek halála. Kaposvárott a hatéves *Hoboli István* felmászott az elektromos vezeték egyik oszlopára és megérintette a 15.000 Volt feszültségű áram vezetéket. A következő pillanatban az elektromos áram a fiúcskát megölte, haját elégette, koponyáját összesütötte és ellökte magától. A vezeték érintésétől nyomban kiszendvedt fiúcska azután lezuhant a földre.

Milliárdos adomány kulturális célokra. *Strausz* Antal zeszpéri kanonok többmilliárdos érő vagyonát a magyar kultúra céljaira ajánlotta fel. Elsősorban szülőfalujának, a zalamegyei Magyarlengyel község iskolájának és az ottani népoktatás teljes megoldására, másodsorban a nyomorok alsópapság szociális helyzetének javítására. A több milliárdot kitevő adomány, amely a nemes és nagylélkű főpapnak a nevét ököre és kitörölhetetlenül belevészte a magyar kultúra történetébe, nagyobb földbirtokból és készpénzből áll.

Trónörökösből — szerzetes. *György* volt szász trónörökös szerzetes lett és a mult napokban avatták fel szent Hedvig sirjánál, Trebnitzben pappá. A volt trónörökös most harmincegy éves. Unokabátya, Max herceg már 1896 óta ugyanennek a rendnek a tagja és mint szerzetes, paptanárra lett a freiburgi egyetemnek.

Oktoberben lép életbe a közalkalmazottak felemelt munkaidéje. Mint ismeretes, a létszámapasztásra való tekintettel, a kormány elrendelte, hogy a főiskolai képzettséget kívánó állásoknál heti 42 óra, a többi állásoknál heti 48 óra a munkaidő. A most kiadott rendelet szerint az új rend általánosságban csak októberben lép életbe, a miniszterek azonban elrendelhetik, hogy ahol szükség mutatkozik, már most életbe lépjen a felemelt munkaidő.

A püspök leckéje. Érdekes jelenet játszódott le a római Sante Prassede templomban, ahol *Pierami* püspök éppen a szent áldozást osztotta ki hívei között, amikor két erősen kivágott ruhájú, fedetlen karú nő lépett be a templomba és letérdeltek azok közé, akik az Oltárszentséget készültek magukhoz venni. Amikor reájuk került volna a sor, a püspök szigorúan végig-mérte tekintetével a hölgyeket és elhaladt előttük anélkül, hogy megáldotta volna őket. A két hölgy ekkor szégyenkezve visszavonult a templom szögletébe. A mise bevezgetével a püspök beszédet mondott, amelyben a nőket felhívta, hogy az Isten házába sohasem lépjenek be ledér öltözetben.

Pusztító orkán Tarcalon. E hó 14-én délután pusztító vihar tombolt *Tarcalon*; az orkán a házakban, gyümölcsösökben igen nagy kárt tett s ledöntötte a katolikus templom tornyát. A vihar mindössze 5—6 percig tartott s utána jégeső következett, amely tönkretette, szétverte a már keresztben fekvő gabonát és teljesen elpusztította a jónak ígérkező szőlő-termet. A termésben az orkán és jégeső hivatalos termés szerint 60—100 százalékos kárt tett, tehát a tarcali termésnek legnagyobb részét elpusztította.

Megtalálták az aranycsinálás titkát. Berlini jelentés szerint a technikai főiskola egyik tanárának, *Miethenek* és segédjének sikerült higanyból aranyat előállítani. A felfedezők véletlen folytán jutottak felfedezésükre. Ugyanis bizonyos eljárásnál, a radioaktív eljárásnál, mikor higanylámpát alkalmaztak, olyan anyag maradt vissza, amelyben aranykristályok mutatkoztak. A felfedezőknél sikerült egy higanylámpában, amelyet erre a célra szerkesztettek, a higany gázzá alakítani és a kísérleti anyag utolsó cseppjeiből aranyat előállítani. A kísérletet többször is megismélték és mindannyiszor sikerült. A felfedezés kétségtelenül korszakalkotó jelentőségű, csak az a kár, hogy nem lehet egyelőre gazdasági jelentősége, mivel az előállítás olyan drága, hogy jóval túlhaladja a rendes arany árát. Eszerint az eljárás szerint előállított aranyak kilója tudniillik legalább is 20 millió aranymárkába kerülne.

Nem nyugszanak a bolgár kommunisták. A bolgár kommunisták nem tudnak beletörődni abba, hogy a Stambulinszky-uralom bukásával nekik is befellegzett s ezúttal az utóbbi időben megint erőteljesebben folytatják munkájukat. *Arra törekszenek, hogy a Balkánon mielőbb kommunista lázadást rendezhessenek.* Nagymennyiségű fegyvert és lőszert csempészték Bulgáriába Bécsből és Konstantinápolyból. A kommunisták rablóbandákat szerveznek, amelyeknek az a feladatuk, hogy *legyilkolják azokat a tekintélyes gazdákat, akikre semmi körülmények között sem számíthatnak.* A bolgár kormány természetesen nagy erővel nyomja el ezeket a törekvéseket.

Asthmát, tüdőcsicsurhot, rekedtséget stb. gyógyít: *Asthma* Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrassy-út 87. sz. Telefon: 123—82. (Olcsó betegszobák.)

Az iparosság az uzorabíróság ügyészségének zaklatásai ellen védelmet kér az igazságügyminiszternél. *Pesthy* Pál igazságügyminisztert felkereste az iparosok küldöttsége és előadta a miniszternek, hogy alig szünt meg az Árviszsgáló Bizottság működése, máris új veszedelem fenyegeti az iparosokat, mert az uzorabíróság mellett működő ügyészség átvette az Árviszsgáló Bizottság szerepét s máris megkezdte a hivatalos nyomozásokat árdrágítók után. A küldöttség tagjai előadták azt is, hogy az iparosokat annál kellemetlenebbül érinti a most meginduló új zaklatás, mivel tudvalevő, hogy az általános gazdasági pangás annyira lenyomja az árakat, hogy még *önköltségi áron is alig tudnak árúknak tulajdani.* *Pesthy* Pál igazságügyminiszter megértéssel fogadta a küldöttség előadását és megígérte, hogy *haladéktalanul intézkedni fog az újabb zaklatások megszüntetése érdekében.*

Őrült végzése a kolostorban. Az oláhországi Bogdono község kolostorába, melynek gyógyítóerőt tulajdonít a nép, egy elmebajos oláh fiút vittek el a szülei s ott imádkoztak gyógyulásaért. A szerencsétlen fiún közben újra kitört az örület, felkapta az oltár előtt lévő asztalt és apjára, anyjára s az ott levő szerzetesre sujtott vele. A megrémten emberek vértől borítva menekültek a templomból, az őrült pedig utánuk rohant. Ahogy a templom bejáráshoz ért, ugyanabban a percben lépett be az ajtón egy szerzetes, akit az *őrült egy hatalmas gyertyatartóval halálra sujtott.* Az őrjögő legény erre bezárta a templom ajtaját, letépte a képeket a falról s összetörte az oltárt. Csak nagynehezen sikerült ártalmatlanná tenni a feldühödött őrültet.

Rendezik a párbért. A központi kongruabizottság tudvalevően megállapította a változott viszonyokra való tekintettel a párbérszolgáltatás ideiglenes rendezésének szükségességét, még pedig a hívekre és a lelkeskedő papságra egyaránt szemelődött tartván mindkét fél érdekeit. Ez alapon most a püspökök arra törekszenek, hogy egy év leforgásán belül megegyezések létesüljenek minden plébánián, A megegyezések alkalmával arra kell törekedni, hogy *párbérfizetés alóli mentességek megszűnjenek és a vagyonosság különfelesége szerint az arányos adózás lépjen életbe.* Ahol békés megegyezésre nincs remény, az ügy iratait a főszolgabíró vagy a polgármester véleményével az egyházi hatóságához kell terjeszteni, amely az összes iratokat a kultuszminiszterhez továbbítja döntés végett.

Halálos autószerencsétlenség. Csepel közelében súlyos autószerencsétlenség történt, amelynek egy halálos áldozata is van. *Nemes* János gróf feleségével, valamint *Reviczky* Tibor földbirtokossal a gróf közeli birtokára rándult ki. Az autót *Reviczky* vezette. Csepel közelében egy fordulónál a kocsi két hátsó kereke kilyukadt, mire az autó megfordult saját tengelye körül és az árokba zuhant. *Reviczky* Tibor *holtan maradt az autó alatt.* *Nemes* Jánosné grófnét is eszméletlen állapotban húzták ki a roncsok alól, *Nemes* gróf és a sofőr könnyebb sérüléseket szenvedtek. A halálos szerencsétlenség ügyében folyik a vizsgálat.

A törvényészek meg akarták verni egy ügyvédet. A mult csütörtökön a budapesti büntetőtörvényesék folyosóján zajos jelenetek játszódtak le. Egy kereskedőségét büntünyének tárgyalása után *Bányász* Vilmos dr. ügyvédet megtámadták. A tárgyaláson ugyanis az ügyvéd védőbeszéde közben azt is mondogta, hogy a tárgyaláson sértettként kihallgatott leány *«raffinировott teremts»*, akinek vallomása nem érdemel hitelt. Emiatt a kijelentése miatt a leány jelenlévő szülei már a tárgyalóteremben rátámadtak az ügyvédre és fenyegető viselkedésük miatt fogházörökreket kellett őket előlávólitani. A folyosón azonban megvárták az ügyvédet és *meg akarták verni.* A támadás elől *Bányász* ügyvédet kartársai védelmezték meg.

Lakatos Béla, a bihari haramia levelet írt a csendőröknek. Bihar megyében már hetek óta tart a hajszja egy *Lakatos* Béla nevű cigányharamia ellen, akit mindeztideig nem sikerült kézre keríteni, noha *több mint száz csendőr heresi.* A haramia bámulatos ügyességgel tud mindig kiszabadulni a csendőrgyűrűből s vakmerősége odáig megy, hogy *fényes nappal is megjelenik a falvakban.* A lakosság azonban fél tőle és *nem meri elárulni.* Lakatos a napokban egy gyermek útján levelet küldött a csendőröknek s azt írta, *ha nem szüntetik be ellene az üldözést, ötven tagú bandát szervez és mindenkit kiirt, aki ellene van.* Ha pedig megszüntetik az üldözést, akkor elmegy a környékről és más vidékre helyezi át működését. A csendőrök azonban nem bocsátkoztak alkuozásba a cigányharamiával, hanem annál dühösebben folytatják a hajszát.

— OLVASÓINKHOZ! —

A „**Vasárnap**“ nem az üzleti haszonért, nyereségért, hanem önzetlen, ideális célokért, a magyarság jobb jövődjéért, boldogulásáért küzd. Épen ezért igen gazdag tartalommal jelenik meg s a szórakoztató, mulattató cikkeken kívül igen értékes — a többermelés titkait fejtegető — gazdasági cikkeket közöl.

Augusztus 1-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az előfizet a „**Vasárnap**“-ra.

A „**Vasárnap**“ legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb élő tanyára is megérkezik.

A „**Vasárnap**“ a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	16.000 K
félévre	31.000 K
egész évre	62.000 K

Felkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése július 15-én már lejárt és július 31-én lejárt, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Mutatványszámot ingeny küld

A „Vasárnap“ kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.

Örültet játszott a bíróság előtt. Kohut László elbocsátott vasúti tisztviselő, azzal az ürüggyel, hogy tüzelőt szerez, nagyobb összegeket csalt ki több embertől, aztán a pénzt elmulattá, tüzelőt pedig nem szállított. E csalások miatt letartóztatták s a mult héten tárgyalták az ügyét a büntetőtörvényszéken. Kohut azonban ravasz embernek is bizonyult, mert hogy a büntetést elkerülje, az örültet játszott. Mikor a bíró elé vezették, úgy tett, mintha nem is érdekelné ez a dolog, legyek után kapkodott, majd hangos nevetésbe tört ki. A bíró figyelmeztette, hogy hagyja abba ezt a viselkedést, de Kohut tovább játszott az örültet. Hirtelen szigorú arcot vágva, rákiáltott a bíróra s az ügyészre:

— En Julius Caesar vagyok és halálra ítélek benneteket!

A bíró nem ijedt meg a zsarnoki fenyegetéstől, hanem nyugodtan rászólt «Julius Caesarra»:

— Nézze Kohut, ha nem hagyja abba a komédiázást, *menten levitem és szigorított sötét zárkába csukatom!*

Az ál Julius Caesar erre egyszeribe meggyógyult és teljesen meghunyászkodva, értelmesen kezdett beszélni. A bíróság nyolc hónapra börtönre ítélte Kohutot, aki megnyugodott az ítéletben.

A lépene megölt egy asszonyt. Hajdusámszon községben Szilágyi László gazdálkodó tehene lépeneiben elpusztult. Szilágyi a községi állatorvos utasítása ellenére a tehenet nem földelte el, hanem feldolgozta. Feldolgozás közben Szilágyi felesége az újján megsérült, a lépének hús megfertőzte a sebet, úgy hogy Szilágyiné nagy kínok között kiszervenedett. Szilágyi ellen megindították a büntető eljárását.

A vetélytársnő bosszúja. A szentpéteryári kerületi törvényszék előtt gyilkosság vádjával terheltlenült a napokban egy asszony, aki valamikor a cári Oroszország legelőkelőbb társadalmi köreihez tartozott. Kaulbars bárónő egy egyszerű mérnökhöz ment feleségül és teljesen beleléte magát a bolsevik viszonyokba is. Egy napon férje bevallotta, hogy egy 16 éves leányt szeret és el fog válni. Az asszony rögtön elhatározta, hogy vetélytársnőjét elteszi láb alól. Valamilyen ürüggyel alatt elcsalta a fiatal leányt egy magános helyre és megölte. Hogy a holttestet elrejtthesse, darabokra vágta és egy keriben ásta el. A büntett sok éven át titokban maradt, de most a bárónő súlyos beteg lett s halálának közeledtét érezve, bevallotta tettét. Felgyógyulása után azonban letartóztatták.

Két gyermekgyilkosságot fedeztek fel Miskolcon egy hét alatt. A miskolci rendőrség két gyermekgyilkosságot leplezett le. Egy kis gyermek hulláját a búzatéri szemétdombon találtak, amelyet már szétmargoltak a kutya. A gyermek anyját, egy 16 éves cselédleányt, elfogta a rendőrség s őrizetbe vette. A másik gyermekgyilkossággal Sulteis Imre munkást és vele közös háztartásban élő Jakab Imrénént gyanúsították, akik azt jelentették, hogy két-hónapos gyermek éjjel kísért a bölcsőből és meghalt. Az asszony azonban a vallatás során beismerte, hogy Sulteiszel civódott és *dulakodás közben esett a földre a gyermek olyan szerencsétlenül, hogy rögtön meghalt.* A rendőrség a munkást őrizetbe vette.

Kun Béla milliói. Bécsben most tárgyalják Fenyő Andor volt magyarországi vörös népbiztos bűnpörét. A tárgyalás folyamán elhangzott vallomások olyan, eddig ismeretlen adatokat hoztak napvilágra, amelyekből kiténik, hogy Kun (Kohn) milyen tervszerű módon igyekezett Bécsset és Ausztriát a kommunizmus fertőjébe meríteni. Kun Béla bolsevistává akarta tenni Bécsset s ezért ott bolsevik propagandaközpontot szervezett, mely a bécsi magyar követség épületében székelt s élén Fenyő Andor népbiztos állott. Kun Béla Fenyőnek 200 millió koronát bocsátott rendelkezésére, hogy minél hatásosabban dolgozhasson. A 200 milliót egy kézitáskában a követség Bankgassei épületében őrizték. Bécsben akkor napirenden voltak a kommunista-tüntetések, melyeket mind a magyar követség épületéből rendeztek meg. A kommunistaveszedelem egyre nőtt. A forradalmárok csaknem az utolsó óráig merész tette szánták el magukat: május 2-án behatoltak a követ magánlakásába s ott egy szekrény alsó fiókjában megtalálták a kézitáskát, amelyben a kommunista propaganda küldött pénzt őrizték. A bécsi kommunistaveszedelem azután elerőtlenedett, minthogy a propaganda-szervezet nem tudta fizetni a felbérlet tömegeket.

A «jó» gyerekek. A Gyapjúkészítő és Kereskedelmi R. T. a főkapitányságon feljelentette 16 éves kifutóját, aki 18 millió koronával megszökött. A kifutó két barátjával, egy 19 éves cipészegéddel, *Wittenberg* Imrével és egy 17 éves péksegéddel a sikkasztott pénzből elégsávan kiöltözött azután *elutaztak Nyiregyházára és ott kéthetér házban dözsölték öt napig.* Mikor a pénzüket elfogyott, visszajöttek Pestre s itt a detektívek elfogták őket. Mindhármukat letartóztatták.

Ostrom egy német fürdő igazgatójának háza ellen. *Heringsdorfban* fürdészközben megfulladt egy berlini tanuló. Néhány nappal ezelőtt ugyanazon a helyen egy másik fiatalember is megfulladt, ennek ellenére a fürdő igazgatósa nem állított figyelmetetőtáblát a veszedelmes helyre. Az újabb katasztrófa annyira felzavarta a fürdővendégeket, hogy *megostromolták a fürdő igazgatójának lakását.* Valamennyi ablakot betörték, az ajtókat lerombolták. A felháborodott tömeget a rendőrség oszlatta szét.

Jó halászsákmány. Az elmúlt napokban Fröhvirth János arácsi gazdálkodó a Balatonban halászott. Horogvetés közben megakadt horga a sűrű fővények között s hogy kiszabadítsa, levette ruháját és belegázolt a vízbe. Amint a víz alatt keringette a horgot, nagy meglepetésre egy nehéz vaskazettát fedezett fel és amikor a rozsdamarta dobozt felnyitotta, elbámulva látta, hogy a régi veretű vaskazetta tele volt régi arany- és ezüstpénzekkel, érmeikkel, ezenkívül egy aranykereszt és egy régi eredetű fagyöngy rózsafüzér is volt benne. A kincsek eredete ismeretlen.

A börtön őslakója. A *köhidai* országos fegyintézetből érdekes embert szállítottak át a soproni rendőrségre. *Topolon* Pálnak hívják és összesen ötven évet ült különböző börtönökben. Az első büntetését még katonakorában kapta, mikor agyonlőtte feljebbvalóját, amiért 20 esztendő fogságot mérték rá. Mikor kiszabadult, apróbb lopásokért már csak bagatel büntetéseket kapott. A 4—5 évet meg sem érezte és most, 72 éves korában, 50 éves fegyházmultra tekinthet vissza.

— TRÉFÁK —

Szerénytelen kívánság.

A falusi szatócs felesége kiloccsant egy saját mosogató vizet az ablakon és a szennyes víz egy ott ógyelgő gyerek nyakába suhog.

A fiú persze étkelen ordítássa tör ki. Bóg, sivalkodik az ablak alatt és sehogysem akarja a sírást abahagyni.

— Miért kiabálsz oly rettenetesen? — szól ki végül is a szatócsné.

— Már hogyné kiabálnék, mikor mosogató vízzel öntött nyakon!

— Érdekes, — dörmögi az asszony — hát csak nem önthetlek nyakon egy dészta csokoládéval!

Hogyan kerül Schwarz a mennyországba?

Kohn és Schwarz azon veszekedtek, hogy melyik nagyobb csirkefogó közülök.

— Hiába beszélsz, — mondja Kohn — azért te még sem kerülsz a mennyországba.

— De bizony bekerülsz — erősíti Schwarz. Még pedig úgy, hogy fölmelegyek a mennyország kapujáig, kinyitom a kaput, azután benézek és becsumok. Azután megint kinyitom, megint becsumok, megint kinyitom, megint becsumok, Erre Szent Péter mérges lesz és rámkiall: Vagy ki, vagy be! És én erre szépen besétálok...

Ami átlátszó.

Tanító: Mondj valami átlátszó tárgyat, fiam.

Gyerekek: A tanfelügyelő úr.

Tanító: Hogy-hogy?

Gyerekek: A tanfelügyelő úrnak karikalábai vannak.

Nu?

Két galíciai találkozik az utcán.

— Te — mondja az egyik — hallottam, hogy a kisbürgösdí pályaudvaron két jókora pofont kaptál.

— Nu? — vágja vissza a másik — hát az is egy pályaudvar?

Barátnők.

— Kérem nagysága, miért nem tetszett itthon lenni, itt volt a barátja.

— Hálísten, hogy nem voltam itthon.

— Ő is ezt mondta.

A vén kópé.

Egy tréfás öreg úr megszólít egy kis fiút az utcán.

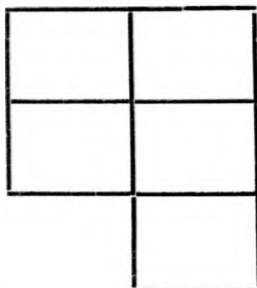
— Hány éves vagy öcsém?

— Hét — feleli szepegeve a kis lurkó.

— Nahát — ügymond az öreg, szemöldökét összevonva — ha jól viseled magad, jövőre nyolc leszel!

REJTVÉNYEK

1. Kockarejtvény.

Vége el három vonalát, úgy hogy három egész kocka maradjon.
(Beküldte Breznyin István Kiskőrösről.)

2. Sakkrejtvény.

a	e	j	é	r	g	e	n
e	r	n	j	g	k	á	e
l	p	t	g	e	á	b	
t	ó	e	m	e	z	m	s
h	p	b	k	t	t	e	z
i	R	a	n	u	k	a	a
l	Sz	b	á	m	p	a	r
a	m	o	e	h	t	b	v

Megfejtendő lóugrás szerint.
A kezdet * -gal jelölve.
(Beküldte ifjú Papp Imre Szentestől.)

3. Betűrejtvény.

Veronika, Piroska, Nándor, Lajos, Irma,
Árpád, Rezső, Éva, Róbert, Erzsébet, Pál,
Anna, Etelka, Magda, Péter.

A nevek kezdőbetűit helyesen összerakva híres költő nevét kapjuk.
(Beküldte Stark Mária Tolnatajáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 32-ik számunkban közöljük.

A 26-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Talány: **Hetés.**

2. Számrejtvény: **Hazádnak rendületlenül légy híve ó magyar!** (Haza, remény, hatalom, kedély, unalom, hűtlen, víg, zord, harag, lángelme.)

3. Talány: **Zseb.**

Megfejtették: Somodi János, Tamási Bözsi, Lustyik Zsuzsanna, Dóri József, ifj. Albert József, Mátyás Katalin, Klapács Emma, Fodor Irma, Abrahám Erzsébet, Feké Erzsébet, Jeney Sándor, Cserdy József, Vörös Vince, Diószegi Lajos.

Jutalomkönyvet nyertek: **Somodi János (Abony), Vörös Vince (Kisbicsérd), Jeney Sándor (Solt), Klapács Emma (Budapest), Fodor Irma (Budapest).**

A 27-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak július hó 20-án.)

Gabonavásár. Tavalyi búza 78 kgr.-os tiszavidéki 387.500—392.500, pestmegyei és dunántúli 382.500—387.500, 79 kg.-os tiszavidéki 390—395.000, pestmegyei és dunántúli 385—390.000, új búza 76 kg.-os tiszavidéki 380—387.500, pestmegyei és dunántúli 375—380.000, 78 kg.-os tiszavidéki 385—390.000, pestmegyei és dunántúli 380—385.000, ó és új rozs 320—327.500, takarmányrpa 310—330.000, zab 360—370.000, tengeri 325—332.500, repce 560—590.000, korpa 235—240.000 K métermázsánként. Budapesti negyalmomban búza nullásliszt 6450—6650, 2-es 5950—6100, 6-os 5650—5750 kg.-ként zsákkal együtt prompt átvétellel. Őszi korpa 245—250.000 koronára. Másodkézből azonnali átvételre búza-nullásliszt 5800—5950, 2-es 5400—5500, 6-os 4600—4700 korona kilogrammonként.

Takarmányvásár. Rétiszéna, elsőrendű új (csak júl.-ban) 135—150.000, másodrendű új (csak júl.-ban) 96—130.000, harmadrendű csomogásra, új 80—90.000, tiszta búkköny 120.000, muharszéna 140—180.000, lucernaszéna 160—200.000, zabosbúkkönyzéna 140—170.000, zöld (csalalmé) 22—25.000, zöld zabtakarmány, szemes, száraz 150—160.000, slomszalma 63—75.000, zsupszalma 100—110.000 korona métermázsánként, zsupszalma, 1 kéve 4000 korona.

Vetőmagvak. Lóheremag, nyers, nagyarakás, nem tisztítható 1.250.000—1.300.000, lóheremag, nyers, nagyarakás, tisztítható 1.350.000—1.450.000, lóheremag, nagyarakamentes 1.550.000—1.700.000, lóheremag, fehér, ólomzárólt 2.200.000—2.300.000, lóheremag, vörös, ólomzárólt 2.000.000—2.200.000, lucernamag, nyers, nagyarakás, nem tisztítható 1.000.000—1.100.000, lucernamag, nyers, nagyarakás, tisztítható 1.200.000—1.300.000, lucernamag, nagyarakamentes 1.350.000—1.550.000, lucernamag, fehér, ólomzárólt 2.100.000—2.200.000, lucernamag, vörös, ólomzárólt 2.000.000—2.100.000, mák 1.400.000—1.450.000, muharmag 300—320.000, napraforgó 250.000—300.000, tatárka 300.000—320.000, tókmag 480.000—550.000, tavaszi búkköny 230.000—240.000 K métermázsánként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőségű 15.500—17.500, kivételesen 18—20.500, középminőségű 15.500, gyenge 6500—11.500, bika jobbminőségű 16—18.000, kivételesen 18—20.000, gyengébb 12.500—15.500, tehén jobbminőségű 14—16.000, kivételesen 16.500—18.000, gyenge 7500—13.500, kicsontozni való 6—7.500, növényekmarha 9—1500 korona kilogrammonként élőszályban.

Sertésvásár. Könnyű 22.400—23.000, középminőség 23—24.500, nehéz 23.500—25.000 korona kilogrammonként élőszályban.

Juhvásár. Kiverő és anyajuh 8600 korona kilogrammonként élőszályban.

Lóvásár. Igás kocsiló, nehéz 6.500.000—14.000.000, igás kocsiló, könnyű 4.500.000—9.000.000, alárendelt minőségű lovak 350.000—5.500.000 koronáig.

Tenyészállatok és járműökrök. Importált fehér elsőjeli járműökrök 18—20.000, elsőrendű fehér járműökrök 16—18.000, elsőrendű tarka járműökrök 15—17.000, friss fejős és vemhes tehének 15—20.000, 1 1/2 éves üszök 15—17.000, 1 1/2 éves tinók 13—17.000 korona kilogrammonként élőszályban.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon: Csirke párja 30—70.000, tyúk párja 40—100.000, hizott ruca 42—45.000, libamáj 80.000—100.000, idézsír 25—40.000 korona kilogrammonként. Tojás darabja 1500—1600 korona.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 6400, tejszínhab 48—50.000, tejfel 20—30.000 korona literenként. Vaj 90—96.000, tehéntúró 16.000—24.000, juhtúró 42—50.000, ementáli sajt kicsinyben 70—90.000, nagyban 65—72.000, grój sajt kicsinyben 50—60.000, nagyban 40—45.000, trappista kicsinyben 40—60.000, nagyban 32—35.000 korona kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, elsőrendű 70—75.000, másodrendű 30—55.000, élő harcsa 60—65.000, jegelt harcsa 25—30.000, compó és kárász 35—36.000, süllő, elsőrendű 80—90.000, másodrendű 70—80.000, csuka 35—45.000, kecsge 45—50.000 korona kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 10.000, petrezselyem 8000, zeller drbja 100—600, kalarabé drbja 200—500, vöröshagyma 1500—2200, fokhagyma 6000—7000, cékla 5—6000, fejeskaposzta 5—7000, kelkáposzta 3500—6000, rózsaburgonya nagyban, métermázsánként —, kicsinyben kilogrammonként —, fehérburgonya nagyban, métermázsánként 1800, kicsinyben kilogrammonként 4000, karfiol 16—35.000, torna 16—30.000, spenót 4—6000, sampiongomba 50—70.000, alma 12—18.000 korona kilogrammonként.

Bor. Változatlan helyzet mellett az árak szilárdak. Belföldi fogyasztásra mindig van vevő.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1924 július hó 22-én. 1 angol font 358.600 K, 1 dollár 81.500 K, 1 francia frank 4230 K, 1 szerb dinár 970 K, 1 cseh szokol 2430 K, 1 osztrák korona 1-14 K, 1 román lei 360 K, 1 olasz lira 3530 K, 1 svájci frank 14.690 K. Zürichben 100 magyar koronáért 0.0069 svájci frankot fizettek. — Arany- és ezüstpénzek: húszkoronás arany 350.000 K, ötkoronás ezüst 33.500 K, kétkoronás ezüst 17.500 K, egykoronás ezüst 3350 K.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**
Felelős kiadó: **Bak Imre.**

A LEGGAZDAGABB EMBER

REGÉNY * IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN.

(13. folytatás.)

Harry alig tudta elrejtteni nevetését. Pokolian mulatságosnak találta, hogy Twyford Reginald és az ezredes addig rejtelyeskedtek, amíg végre be kellett látniok, hogy sokkal titokzatosabbak és nyugtalanítóbbak azok, akik előtt ezt a rejtélyeskedést folytatták.

Twyford Reginald faképnél hagyta őket és nagy lépéssel lement a távolságot. Ahol megállt, figyelmesen szemügyre vette a sziklafalat. Am hirtelen abbahagyta a vizsgálódást. Szeme megakadt egy embernagyságú szikladarabon, mely szorosan a magas sziklafalnak támaszkodott. Valamilyen belső sugallattól indítatva odalépett és figyelmesen megvizsgálta a szikla környékét.

— Azt hiszem, helyes nyomon vagyok! — kiáltotta a többiek felé. — Mr. White, jöjjön csak ide!

Az ezredes sietve érkezett.

— Nézze csak jól meg ezt a sziklát! Nem találja különösnek, hogy olyan szorosan hozzátapad ehhez a magas sziklafalhoz? Az a meggyőződésem, hogy erőszakkal választották le valahonnan s úgy állították ide, hogy valamit eltakarjon. És mi mást takarhat, mint...

— A bejáratot... — vágott közbe izgatottan az ezredes.

— Úgy van, a kincseskamra bejáratát. Nekünk tehát legelőbb is ezt kell félretolnunk, hogy hozzáférhessünk a keresett nyíláshoz.

Előszólította a fellahokat s egyesült erővel nagynehezen sikerült kimozdítani helyéből a sziklatömböt.

Twyford Reginald lázas kíváncsisággal térdelt le s szemét egészen közel nyomva a sziklafalhoz, vizsgálni kezdte azt. Kalapácsával végigkopogtatta s feszülten figyelte a hangokat. Alapos munka volt, mindenképen méltó egy tudóshoz.

Pár perc múlva aztán felállt s mosolygó arccal fordult a többiek felé.

— Itt van!

Csakányokat hozatott elő. Osborne Harry maga is segíteni próbált, de Twyford Reginald elutasította.

— Engedje át nekem a dicsőséget, hogy én nyissam fel a háromezer éves titkok kamráját — mondta ünnepélyesen.

Harry mosolyogva állt félre.

A tudós néhány erőteljes csakányütéssel kezdte megbontani az agyagos földet. Pár pillanat múlva nagyot koppant a csakány hegye s mikor Twyford Reginald felrekaparta a porló földet, téglarakásra bukkant.

— Íme! — kiáltotta diadalmasan, anélkül hogy pillanatra is abbahagyta volna a munkát. — Íme, a befalazott nyílás.

Még néhány erőteljes ütést mért a téglalapra s kevés vártatva ökölnyi lyuk sötétlett elő.

— A kincseskamra! — kiáltá izgatottan az ezredes.

— Harry — kérdezte ugyanekkor Jessie — milyen nap is van ma?

— Szerda — felelte a férfiú és csodálkozva tette hozzá: — De miért kérdi ezt most?

— Ó, csak azért — felelte elgondolkozva Jessie — mert eszembe jutott, hogy ma megint elmulasztottam a szokásos teniszpártit. Hiszen emlékszik, hogy ezen a napon mindig teniszt játszottunk...

Es Harry megesküdött volna, hogy Jessie e pillanatban nem is gondolt másra...

XIII. Animeikh.

— Én akarok az első lenni, aki Merenptah fáraó kincseskamrájába belép! — jelentette ki ünnepélyes hangon Twyford Reginald, mikor szétbontották a bejáratot elrekesztő, kődarabokkal szilárdabbá tett vályogfalat.

— Ön elfelejti, hogy egy fiatal hölgy is van a társaságunkban — figyelmeztette a «tudóst» Harry, aki szemmel láthatólag mulatott a régész ünnepélyességén s annál is nagyobb izgatottságán.

— Ne gondolj rám, papa — háritotta el Twyford várható áldozatkészségét Jessie — te kezdted, te is végezd be... A te műved az egész... Senki sem akar téged megfosztani a jutalomtól.

— Ez kétségtelen — helyeselt Osborne — de semmit sem fognak látni odabenn.

— Az ördögbe is! — kiáltott fel az ezredes, — ebben az átkozott izgalomban egészen megfeledkeztem a fályákról.

Rárivallt Animeikhre, aki lázas remegéssel állott a kincses kamra nyílása előtt.

— A fályákat, fiú!

A fellah fiú eliramodott s nemsokára két szurokba mártott husággal jött vissza.

— Ah — mosolygott Harry, elismerően meghajolva az ezredes felé — ön igazán bámulatos előrelátással volt az események iránt.

White meggyújtotta a fályákat.

— Azt hiszem — figyelmeztette Harry — egy is elég lesz belőlük, hiszen az is épen elég füstöt ereszt. Csak nem akarja kifüstölni a befalazott szellemeket?

Az ezredes szó nélkül elhajította az egyik fályát.

— Viszem — nyult a másikért a fellah fiú. White Animeikh kezébe nyomta az égő husángot, aztán emelt hangon, amelyből kitetszett a pillanat fenségsége, így szólt Twyford Reginaldhoz:

— Mr. Twyford, mindnyájunk nevében felkérem, hogy lépjen be Merenptah fáraó kincseskamrájába és vegye birtokába az ott talált tárgyakat.

A régész diadalmas pillantást vetett Osborne Harryre és belépett a kamrába. Nyomban mögötte, magasra tartva az égő fályát, Animeikh surrant be. A többiek követték őket.

Harry az első pillanatra kénytelen volt elismerni, hogy hatalmas munka volt a kamra elkészítése. Vajjon hány ezer munkáskéz vághatta ezt a széles folyosót a kemény sziklába, vajjon meddig tarthatott e gigászi munka, mely előtt csodálattal kellett meghajolnia a háromezer évvel később élő embernek?

Legalább két méterre becsülte a folyosó magasságát, szélessége is több volt egy méternél, úgy hogy kényelmesen lehetett járni benne. A legcsodálatosabb volt, hogy a falakat minden oldalon simára dolgozta a háromezer évvel előtti rabszolgák szerszáma oly gondnal és pontosan, mint amily felülmulhatatlanul a piramisok hatalmas kötömbjeit illesztették össze a rég elporlott kezek.

S e falak rejtélyes hieroglifákkal s hatalmas képekkel voltak televe. Ha Twyford Reginald valóban olyan tudós régész lett volna, mint amilyennek magát tartotta, minderről elfeledkezve állott volna meg a háromezer év előtti irás előtt, hogy csak egyetlen üzenetét is megtudhassa a háromezer év előtti krónikásnak. De Twyford Reginald ügyet sem vetett a hieroglifákra, cseppet sem zavartatva igyekezett előre, semmisen érdekelte őt a kincsekben kívül, a Merenptah fáraó káprázatos kincsein kívül, melyek — semmi kétsége sem volt már eziránt — nem is lehettek immár messze tőle. Talán már a következő pillanatban táru előbe a csodálatos drágaságok mérhetetlen tömege, talán már a következő lépésénél elröppen ajkáról az amulat és elragadtatás kiáltása, — mit érdekelte hát a háromezer éve elolvasatlanul maradt irás.

Pedig sokat tudott volna beszélni ez a fal. Harry ott látta Merenptah fáraó diadalát ellenségei fölött, a művész a rabszolgák hosszú seregét is rávéste a falra, mintha csak

figyelmeztetni akarta volna a kincseskamra hivatlan látogatóit, nehogy hozzányuljanak a nagy fáraó kincseihez, mert Merenptah hatalma porbasujtja őket, amint ellenségeit is lesujtotta.

— Egy tudós számára éppen elég kincs lenne ez a fal is — jegyezte meg Harry s Jessie mosolyogva így felelt: — Várjunk csak! Azt hiszem, hogy a végén papának be kell érnie ezzel, ami mellett most érzéketlenül elhalad.

Osborne Nick vállat vont s követte a többieket. Mintegy tíz lépést tehettek a sziklahegybe vágott folyosóban, mikor az hirtelen megtörtött. Most már a külvilág fénye sem szivárgott be ide, egyedül a fáklya imbolygó lángja világosította be az egyre szélesedő folyosót, melynek falait itt is bevésített képek és hieroglifák borították.

Harry élénk figyelemmel kísérte Animeiket. A fellah

fiú arcát élesen világította meg a kezében tartott fáklya lángja s Harry jól látta azt a különös izgalmat, mely a fiú egész arcát előtörtöte.

— Ez a gyermek — gondolta Harry — valóban azt hiszi, hogy ő valamikor Merenptah fáraó volt. Nem akarok perbe szállni vele, hogy van-e igazság az újjászületés elméletében, vagy csak babona marad-e az, úgy sem tudnám meggyőzni a magam hitéről. O hisz benne, én nem s lehet, hogy neki van igaza. Ugyan mire gondolhat most, miféle érzése lehet, hogy itt járkal ebben a hegybe vajt lyukban, ahová háromezer évvel ezelőtti életében a kincseit rejtette? S mit gondolhat ő, a fáraó, mirőlunk. akik talán csak rab-szolgái voltunk előbbi életében? Igazán nem lennének meglepve, ha kiderülne, hogy azok voltunk. (Folytatjuk.)

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből. RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű

szőlőpermetezők

szénkégerők, háti és egykezes kémporozógépek a legolcsóbb gyáriáron beszerezhetők

CSONTAGH PÁL részárnyárgyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors és pontos elintézése miatt TERÉNYI SAMU cégfőnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

Pálinkafőzőüstöket, mosóüstöket és tejgazdasági üstöket

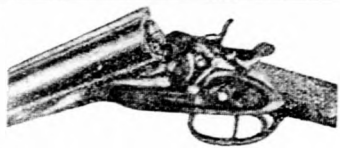
stb. vörösrézből, elsőrendű kivitelben raktárról szállít, központi és mezőgazdasági szeszfordókat szakszerűen berendez: Godra Sándor és Fia

rézművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz. Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12.

Máthé András vörösréz-árnyárgyár Ujpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstöket, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő Budapest, VII., Károly-körút 9.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

A „HANGYA” szövetkezet tagjai megbízható jóminőségű árút a legelőnyösebb árban vásárolhatnak s

„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zepház, szövet, kész lértit- és női-ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókéllékek, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárúk. 4

HARRACH OTTÓ

ingatlanforgalmi vállalat Budapest, Egyetem-utca 6.

Birtokok nagy számban előjegyezve, a t. gazdaságosság bizalommal forduljon hozzám, minden igényt módomban áll kielégíteni.

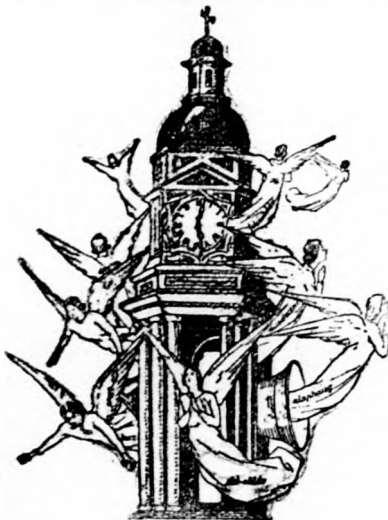
Haszonbérletek:

Borsodmegyében százhatvanholdas (idei terméssel). — Fehérmegyében kettőszáz-húszholdas. — Szatmárban hatszázholdas és ezerholdas. — Hevesben hatszázholdas. Szolnokban háromszázhatvanholdas — továbbá számos kisebb-nagyobb földbirtok van eladásra előjegyezve:

Dr. Héray Andor

ingatlan irodájánál, IX., Rákos-u. 11., földsz. 1. (Nagykörút és Üllői-út saroknál).

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a HARANGMŰVEK R.-T. „ECCLESIA” ALAPÍTÁSA BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű szinbörből készült férfi, női és gyermekcipők, box- és sevröbörből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműárusztályánál.